

**Велікян Л. А.,**  
студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Гречанюк С. К., д.ю.н., доцент

## **ДЕТЕРМІНАЦІЙНІ ФАКТОРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ЗЛОЧИНІВ**

Вивчення антигромадських явищ, у тому числі і різних видів протиправної поведінки, переслідує практичну мету: розробити і потім здійснити такі науково обґрунтовані заходи, які сприяли б успішному наступу на ці негативні соціальні явища, зменшили б їх поширеність, ліквідували б найбільш небезпечні їх форми. У систему кримінологічної детермінації входять детермінанти: причини і умови.

Таким чином, можна сказати, що кримінологічна детермінація – це причини та умови злочинності, або окремого виду злочинів, що представляють собою систему соціально-негативних явищ для панівних суспільних відносин, явищ і процесів.

Розглянемо далі криміногенні ситуації, як сукупність причин і умов дорожньо-транспортних злочинів у взаємодії з особистісним фактором.

Причинами виїзду на зустрічну смугу є в основному обгін при неправильно обраній швидкості і дистанції до зустрічного транспортного засобу, а також неправильна оцінка водіями несприятливих дорожніх умов – дощ, снігопад, мокрий асфальт, сліпуче сонце, в результаті чого відбувається різка зміна руху або замети з виїздом на зустрічну смугу.

При зіткненнях на перехрестях основною причиною є недотримання правил черговості проїзду перехрестя – як рух на заборонений сигнал світлофора на регульованому перехресті, так і недотримання черговості проїзду транспортних засобів на нерегульованому перехресті. Інші випадки зіткнень транспортних засобів спостерігаються при неправильному перестроюванні транспортних засобів, порушеннях правил розвороту.

Причинами перекидань служать як суб'єктивні фактори (най-

частіше неправильно обрана швидкість в складних умовах дорожнього руху), так і об'єктивні (яскраве сонце, дощ, дефекти дорожнього покриття).

У ситуаціях з наїздами на транспортні засоби основними причинами є перевищення швидкості і неправильно вибрана дистанція до переднього транспортного засобу, який під час руху несподівано для водія зупиняється.

У ситуаціях угону кримінологічна ситуація найчастіше розвивається разом із впливом віктимного фактора: незважаючи на порушення правил дорожнього руху водієм транспортного засобу, у розвитку причинного зв'язку має місце необачне поводження інших учасників руху.

Треба зазначити, що практично половина смертельних випадків під час дорожньо-транспортних пригод припадає саме на випадки злочинного порушення правил дорожнього руху водіями автотранспорту. Інші події відбуваються з вини інших учасників руху (пішоходів, пасажирів, і т.д.), а також у результаті технічного стану транспортних засобів, дорожніх покриттів і т.д.

Фахівці виділяють кілька варіантів криміногенних ситуацій у генезисі необережних злочинів залежно від поведінки і навичок особи, яка керує транспортним засобом:

1. Криміногенна ситуація високого рівня складності (тобто така, з якою може впоратися фахівець високого рівня). Така ситуація має вирішальну роль у генезисі необережного злочину.

2. Криміногенна ситуація середнього рівня складності (потрібна хороша підготовка фахівця, вміння зібратися і сконцентрувати свої зусилля на прийнятті правильного рішення і подолання небезпеки).

3. Криміногенна ситуація низького рівня складності (криміногенна ситуація має у злочині другорядну роль, головна роль належить негативним якостям особистості).

Таким чином всі причини дорожньо-транспортних злочинів можна розділити на кілька груп:

1. Причини і умови, пов'язані з людським фактором – поведінка водія, що порушує правила дорожнього руху та експлуатації транспортного засобу.

2. Причини і умови, пов'язані зі станом автотранспортного засобу в момент скоєння дорожньо-транспортного злочину.

3. Причини і умови, пов'язані з незадовільним станом автомобільних доріг, дефектами в організації дорожнього руху.

4. Причини і умови, пов'язані з віктимною поведінкою інших учасників руху (пасажирів, пішоходів, водіїв інших транспортних засобів).

Від того, яка з причин є головною, може залежати не тільки комплекс запобіжних дій на дані фактори, а й питання про притягнення до відповідальності винної особи.

Таким чином, можна зробити наступні висновки: факт злочинного порушення правил дорожнього руху здійснюється внаслідок кримінологічних і віктимологічних ситуацій, породжених комплексом детермінантів (причин і умов), при цьому причини (і умови) дорожньо-транспортних злочинів як масового негативного явища об'єктивні, причини (умови) окремих злочинів більшою мірою суб'єктивні.

#### *Література*

1. Кудрявцев В. Н. Причины правонарушений / В. Н. Кудрявцев. – М. : Наука, 1976. – 287 с.

2. Виктимологические аспекты предупреждения дорожно-транспортных преступлений [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/viktimologicheskie-aspekty-preduprezhdeniya-dorozhno-transportnykh-prestuplenii>

3. Преступные нарушения правил дорожного движения и эксплуатации транспортных средств и их предупреждение [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://planetadisser.com/see/dis\\_6435.html](http://planetadisser.com/see/dis_6435.html)

### **ІНФОРМАЦІЯ ЯК ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ**

У світлі розвитку інформаційного суспільства все гостріше постає питання захисту такого предмету права власності як інформація, адже з кожним днем її цінність для суб'єктів права невпинно зростає. І вже не актуальним є розгляд її з точки зору виключно як об'єкту інтелектуальної власності, адже це значно звужує коло можливих механізмів захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин.

Відносини власності є однією з найбільш важливих сфер життя людини. Адже вони виступають свого роду економічним регулятором життя суспільства, становлять основу для визначення добробуту населення.

Одне з основних завдань держави, забезпечення охорони права власності, зазвичай не може бути виконане належним чином, що зумовлено, як правило, вадами законодавства та проблемами його застосування. Однією з таких проблем можна назвати відсутність в кримінальному праві однозначної позиції щодо визнання інформації майном, а отже – і предметом злочину [3, с. 156].

У кримінально-правовій літературі традиційно предметом злочинів проти власності визнається чуже майно, право на майно та дії майнового характеру.

Для формування обґрунтованої позиції щодо розгляду інформації в якості предмету злочинів проти власності необхідним є пошук відповіді на запитання чи є інформація майном?

Чуже майно – це будь-які матеріальні цінності, яким притаманні ознаки фізичного, юридичного та економічного характеру. За фізичними ознаками майно – це предмети матеріального світу, які можна вилучити, привласнити, спожити, знищити, тощо. За еко-